

Stockholms
universitet

Tillämpning av Anknytningsteori i Barnavårdsutredningar, & Föräldraskap hos Föräldrar med Kognitiva Svårigheter

Tommie Forslund
Psykologiska institutionen, Stockholms universitet
tommie.forslund@psychology.su.se
SUF-Kunskapscentrum, Nära vård och hälsa, Region Uppsala
tommie.forslund@regionuppsala.se

Stockholms
universitet

Tillämpning av Anknytningsteori i Barnavårdsutredningar

Personlig forskningsbakgrund kring anknytningsbedömningar, Desorganiserad anknytning & ADHD

Stockholms
universitet

Är desorganiserad anknytning en riskfaktor för ADHD-symtom,
eller medför ADHD risk för felkodningar av otrygg anknytning?

Disorganized Attachments
Highly resistant, erratic, and disruptive
behavioral patterns, and their
developmental consequences
Tommie Forslund

**The heterogeneity of attention-deficit/hyperactivity disorder
symptoms and conduct problems: Cognitive inhibition, emotion
regulation, emotionality, and disorganized attachment**
Tommie Forslund • Karin C. Bruch • Graciela B. • Peter Skjott • Ulfen Bringer •
Revised 22 February 2018 | <https://doi.org/10.1111/jcpp.12738> | *Journal of*

**Diminished ability to identify facial emotional expressions in
children with disorganized attachment representations**
Tommie Forslund • Peter Skjott • Graciela B. • Karin C. Bruch •
Revised 13 December 2018 | <https://doi.org/10.1111/jcpp.12845> | *Journal of*

**Disorganized attachment representations,
externalizing behavior problems, and
socioemotional competencies in early school-age**
Tommie Forslund, Mikko J. Järvelin & Karin C. Bruch

3

Stockholms
universitet

I vilken utsträckning är anknytningsbedömningar tillräckligt valida för användning med enskilda individer?

- Kan anknytningsbedömningar försvåras av neurologiska sårbarheter?
- Om ja, kan anknytningsbedömningar försvåras av ytterligare faktorer?
 - Vad innebär då detta för användning av anknytningsbedömningar, hos enskilda individer, i tillämpade kontexter?

4

Journal of Social Welfare and Family Law

Care assessments concerning involuntary removal of children from intellectually disabled parents

Katherine Alexia & Anna Hildebrand

Routledge

"In the majority of cases there is an account of attachment theory, and the children's emotional needs were interpreted as lack of attachment. The methods by which the alleged dysfunctional attachment within the families has been explored is not presented in any of the investigations."

Stefan och Lena blev berövade på barnen

Publicerat 7 aug 2019 kl 08:11

"Anknytningen borde ha avgjort treåringens fall"

Hade barnets behov fått styra hade tragedin i Norrköping kunnat undvikas

Det marknadsförs som ett "vetenskapligt" sätt att avslöja farliga föräldrar - men döms ut fullständigt av en av Sveriges främsta experter på området.

- Det är skandalöst att socialtjänsterna använder detta, säger Pehr Granqvist, professor i psykologi.

Har migrationsmyndigheterna till fullo förstått vidden av de risker som beslutet i fallet med treårige Tim innebär för ett barns hälsa och utveckling? Den frågan ställer forskare och psykologer.

Debatt • En treårig flicka som återförenats med sina föräldrar efter att ha varit omhändertagen sedan hon var nyfödd har hittats död. För att något liknande inte ska hända igen krävs det att barnets bästa sätts framför föräldrarnas, skriver bland annat Anders Broberg, professor emeritus i klinisk psykologi, Göteborgs universitet.

Stockholms
universitet

Indikationer på frekvent användning och tillämpningssvårigheter - Svenska exempel

Children and Youth Services Review

Child protection and disorganized attachment: A critical commentary

Sue White ^{a,*,}, Matthew Gibson ^{b,}, David Westall ^{c,}

ARTICLE

"What we have here is a failure to communicate": The misuse of attachment and bonding in the courtroom: A call for definitions and explanations

Sol R. Rappaport

Letters to the Editor

Observations of disorganized behaviour yield no magic wand: response to Shemmings

Pehr Granqvist

Pages 529-533 | Published online: 03 Aug 2019

Stockholms
universitet

Indikationer på frekvent användning och tillämpningssvårigheter - Internationella exempel

DIAGNOSTIC USE OF CRITTENDEN'S ATTACHMENT MEASURES IN FAMILY COURT IS NOT BEYOND A REASONABLE DOUBT

6

2

Är anknytningsteori, forskning och bedömningar frekvent använt i barnavårdsutredningar?

- Finns utbredda missförstånd om anknytning?
- Riskerar ev. missförstånd att selektivt drabba sårbara grupper?
 - Hur använder vi anknytningsteori, forskning och bedömningar konstruktivt i barnavårdsutredningar (och i vårdnadsutredningar)?

Attachment goes to court: child protection and custody issues

Terrence Farland (ed.), *The Great Gravelpit*, Marjorie Van Ijzendoorn (ed.), *Art, Saggi-Scholarship*, Danyla Glazier, Miriam Steele, Mårten Hammarlund, Carol Schreier, Marian J. Bakermans-Kranenburg, Howard Stead, Philip R. Shaver, Urike Lux, John Simmons, Deborah Jacobowitz, Ashley M. Grah, David M. Reardon, Terrence Farland, Marjorie Van Ijzendoorn, Carol Schreier, Marian J. Bakermans-Kranenburg, Carolyn Pace Cowan, Anne Blaffer Clapp, David Wilkins, Blaise Berrethman, George M. Traub, Rodrigo A. Caceres, Zhongshan Wang, Xi Liang, Maria Kamenetzka, Paulina Padilla, Terrence Farland, Marjorie Van Ijzendoorn, Carol Schreier, Marian J. Bakermans-Kranenburg, Manuela Verschuere, Sonja Gogman-de-Millan, Marianna M. Moretti, Fabien Bock, Mikko J. Pettole, George Galtieri, Kyomi Kodama-Kaneko, Masuo Y. Behrens, Stephen Scott, Andrés Fresno Rodríguez, Terrence Farland, Marjorie Van Ijzendoorn, Carol Schreier, Marian J. Bakermans-Kranenburg, Lavinia Barone, Joni Madigan, Karen Mason-Jones, Sophie Heister, Femmie juher, P. Pascal Fournier, Anne Bernier, Daniela Cicchetti, Glenn I. Roisman, Judy Cassidy, Heidi Kienler, Terrence Farland, Marjorie Van Ijzendoorn, Carol Schreier, Marian J. Bakermans-Kranenburg, Michael E. Lamb & Robert Duschinsky (eds.) *Journal of the American Academy of Child and Adolescent Psychiatry* 55(10):1000-1001 (2016)

Download citation | <https://doi.org/10.1080/14616734.2020.1840762>

Länk till artikeln (open access): <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14616734.2020.1840762>

Svensk sammanfattning: <https://psykologtidningen.se/2021/12/15/anknytningsteori-anvands-ofta-felaktigt/>

Konsensusyttrandets syfte

"The aim of this consensus statement is... to enhance understanding, counter misinformation, and steer family-court utilisation of attachment theory in a supportive, evidence-based direction, especially with regard to child protection and child custody..."

1. Öka kunskap,
2. Motverka missförstånd, och
3. Styra tillämpning i en stödjande, evidensbaserad riktning...

... med fokus på (1) barnavårdsutredningar och (2) vårdnadsutredningar

Bakgrund kring det stora intresset samt svårigheter

Barns bästa intresse och överföring av (grupp)psykologisk forskning och metoder

Svårt definiera barns bästa intresse

- Behov av teorier, med hög status, om barns utveckling och föräldraskap, experter på detta, och (förståeligt) fokus på förälder-barn relationer (Hammer & Goodman-Delahunty, 2014; Mnookin, 1975, 2014; Raub et al., 2013; Skivenes & Sørsdal, 2018).

Svårt samla in och tolka information om barns bästa intresse

- Många psykologiska instrument saknar empiriskt stöd, domare har svårt att värdera information, och svårt för praktiker att hänga med i forskningsutvecklingen (Emery et al., 2005; Neal et al., 2019; Scott & Emery, 2014)

Svårt överföra psykologisk forskning och instrument till tillämpade kontexter

- Forskning söker ofta *generella principer*, men professionella vill uttala sig om *enskilda fall* = risk för problematiska tolkningar (Faigman et al., 2014, 2016; Granqvist, 2016; van Ijzendoorn, 2018a, b)

Bakgrund kring det stora intresset samt svårigheter

Anknytningsforskarens otillräckliga, otydliga och motstridiga kommunikation

Anknytningsteori har blivit voluminös, anknytningsforskare har ibland överdrivit de praktiska implikationerna av sina fynd, har inte kommunicerat tillräckligt med de som använder teorin i praktiskt arbete, och förenklade, felaktiga teorier sprids

- Already in 1968, Ainsworth wrote to Bowlby with concern: "attachment has become a bandwagon- a popular and oversimplified cause." She specifically worried that a breakdown of communication was occurring between active attachment researchers and their various publics, causing both excessive enthusiasm for the paradigm in some quarters and unfair rejections in others" (Forslund & Duschinsky, 2021)

- En del anknytningsforskare propagerar för användning av deras instrument i barnavårdsutredningar, trots otillräcklig forskning och tvivelaktig reliabilitet

Vanliga missförstånd kring anknytning

Missförstånd tycks, i många länder, bland olika professioner, vara utbredda kring:

- Vad anknytning är
- Multiplicitet i anknytningsrelationer
- Anknytningsinstrument och vilka slutsatser som kan dras på individnivå, gällande "faktisk anknytningskvalitet" och relation med föräldrabetende och vidare utveckling

Lyhördhet

Anknytning

Utveckling

Vanliga missförstånd kring vad anknytning är

- ❖ Att anknytning och anknytningskvalitet är samma sak
- ❖ Att barns anknytningskvalitet är en spegelbild av deras föräldrars lyhördhet
- ❖ Att anknytningskvalitet och relationskvalitet är samma sak
- ❖ Att enskilda, isolerade beteenden hos barn visar deras anknytningskvalitet
- ❖ Att barn föds anknutna (eller att anknytning går mycket fort, likt "prägling")
- ❖ Att anknytningskvalitet = styrka på anknytning

Lyhördhet

Anknytning

Utveckling

13

Missförstånd om anknytningsinstrument, & vilka slutsatser som kan dras på individnivå

- ❖ Att anknytningsinstrument ger valid information om barns omvårdnadshistoria
- ❖ Att anknytningsinstrument ger valid information om barns vidare utveckling
- ❖ Att trygg anknytning = psykosocial hälsa och leder till framtida hälsa
- ❖ Att otrygg anknytning = ohälsa och leder till framtida ohälsa
- ❖ Att desorganiserad anknytning innebär utsatthet för vanvård och psykopatologi
- ❖ Att desorganiserad anknytning = anknytningsstörning

Lurades till möte - miste barnen

Ett par i Jönköping som var familjehem åt två små tvillingflickor lurades av socialtjänsten då de trodde de skulle på ett rutinbesök med framtogs barnen. De blev av med flickorna efter att socialtjänsten använt ett omdiskuterat test, det visar en granskning som tidningen Expressen har gjort.

14

Anknytningsinstrument ger ej tillräckligt valid info om faktisk anknytningskvalitet

- Desorganiserade beteenden har kopplats till neurologiska sårbarheter
- Not, Desorganiserade *beteenden* implicerar inte nödvändigtvis desorganiserad *anknytning*, vilket förutsätter en desorganiserande relationell historia

Attachment & Human Development
Publication details, including instructions for authors and
subscription information:
<http://www.sagepub.com/journalsPermissions.nav>
Individual dispositions as precursors of
differences in attachment quality: why
maternal sensitivity is nevertheless
important
Geoffrey Spangler
*Frederich-Alexander-University Erlangen-Nuremberg, Erlangen,
Germany
Published online 04 Dec 2013.

Frightened Versus Not Frightened Disorganized Infant Attachment: Newborn Characteristics and Maternal Caregiving

Elina Pöthén
California School of Professional Psychology

Elizabeth A. Carlson and L. Alan Sroufe
University of Minnesota

15

Anknytningsinstrument ger ej tillräckligt valid info om faktisk anknytningskvalitet

- ✓ Desorganiserade beteenden har kopplats till överstress vid observationer, till följd av procedurproblem och att dylika separationer kan vara alltför ovanliga för barn från vissa kulturella bakgrunder.
- ✓ Not. SSP utvecklades för att *trigga* anknytningssystemet, med milda stressorer, för observation av individuella skillnader, vi vill inte skapa överstress för systemet.

Prior participation in the strange situation and overstress jointly facilitate disorganized behaviours: implications for theory, research and practice

Peter Gray, Erik Hesse, Marianne, Mary Main, Bert Hogbeek & Gertie Balle

Infant - Mother Attachment among the Dogon of Mali

Mary McManis Truse, Lela Plam, Fedimata Oumar

First published: 28 January 2003 | <https://doi.org/10.1111/1467-8624.00359> | Cited by: 56

Anknytningsinstrument ger ej tillräckligt valid info om faktisk anknytningskvalitet

- Instrument ska korrekt identifiera förekomsten av det som det designats för (sensitivitet), och inte inkorrekt identifiera något som förekommande när det inte är det (specificitet).
- Anknytningsinstrument, trots deras goda psykometriska egenskaper för forskning på grupp-nivå, har inte tillräcklig sensitivitet och specificitet *på individnivå*

ON EXACTITUDE IN SCIENCE: A MAP OF THE EMPIRE THE SIZE OF THE EMPIRE

MARINUS J. VAN LEZENDOORN
University of Cambridge, Cambridge, United Kingdom

MIRIAM STEELE
The New School, New York City

PIERRE GRANISSE
Stockholm University

- A. Diagnostician 1 is right, Diagnostician 2 is wrong.
- B. Diagnostician 1 is right, Diagnostician 2 is right.
- C. Diagnostician 1 is wrong, Diagnostician 2 is right.
- D. Diagnostician 1 is wrong, Diagnostician 2 is wrong.

17

Rekommendationer – 3 centrala anknytningsprinciper

"Attachment theory and research have great relevance for understanding factors that contribute to children's wellbeing and socioemotional development, as well as for directing supportive interventions. Specifically, attachment theory and research is relevant for inferences about what good-enough care typically looks like, and how such care may be attained"

4.1. The child's need for familiar, non-abusive, and non-neglecting caregivers

The development of attachment relationships, and the benefits for psychosocial development that may stem from these relationships, depend on experiences of safe haven provision by particular, familiar, and non-abusive caregivers.

4.2. The value of continuity of "good-enough" care

Expectations about safe haven availability stem from particular relationships and are not simply transferable. Extreme caution should therefore be exercised in disrupting children's attachment relationships.

4.3 A network of attachment relationships as an asset for children

Additional attachment relationships can be an asset for children. They do not typically disturb existing attachments unless they represent a source of threat or block access to existing relationships.

8

Tre centrala anknytningsprinciper

Stockholms
universitet

4.1. The child's need for familiar, non-abusive, and non-neglecting caregivers

The development of attachment relationships, and the benefits for psychosocial development that may stem from these relationships, depend on experiences of safe haven provision by particular, familiar, and non-abusive caregivers.

❖ **Implikation 1:** Begränsad kontakt med en förälder gör det svårare att utveckla och vidmakthålla en anknytningsrelation med denna förälder

❖ **Implikation 2:** Familjebaserad omvårdnad är bättre än institutionsvård, vilket är kopplat till instabilitet och risk för maladaptive utveckling (se Lex. Van Ijzendoorn et al., 2020)

Institutionalisation and deinstitutionalisation of children 1:
a systematic and integrative review of evidence regarding
effects on development

Institutionalisation and deinstitutionalisation of children 2:
policy and practice recommendations for global, national,
and local actors

Melissa F van Ijzendoorn, Marjolijn Bakermans-Kranenburg, Andrew Scerbo, Nathan A Fox, Philip G Zeanah, Megan H Gurtz, David Johnson, Charles A Nelson, Saphia Kopylov, Guy O Slinger, Charles D Smith, Sherrill C Simpson-Riddle

Philip G Zeanah, Marjolijn Bakermans-Kranenburg, Seth Brillion, Alex Chénouveau, Patricia LeBlanc, Christopher Lambert, Andrew Scerbo, Nathan A Fox, Sherrill C Simpson-Riddle, Guy O Slinger, Megan H Gurtz, David Johnson, Charles A Nelson, Saphia Kopylov, Marjolijn F van Ijzendoorn, Charles D Smith, Timothy D Smith, Sherrill C Simpson-Riddle

Tre centrala anknytningsprinciper

Stockholms
universitet

4.2. The value of continuity of "good-enough" care

Expectations about safe haven availability stem from particular relationships and are not simply transferable. Extreme caution should therefore be exercised in disrupting children's attachment relationships.

Vikt bör läggas vid värdet i kontinuitet av "tillräckligt god" omvårdnad

❖ Anknytningsbaserade interventioner kan stödja tillräckligt god omsorg, med effekter på lyhördhet och anknytningskvalitet (se Steele & Steele, 2017). De kan också vara tidseffektiva (6 – 10 ggr).

Och dess värde bör kontrasteras med den risk som är associerad med placeringar

❖ En riskfaktor för nuvarande anknytningsrelationer, och risk för instabilitet med nya förluster som följd, vilket – fränsett adoptioner – innebär risk för negativa utfall:
"Other forms of long-term out-of-home care however, have been robustly linked to a wide range of problems, including "maltreatment, drug abuse, suicidal behaviour, psychiatric morbidity, unemployment, poor school performance, teenage parenting . . . even after control for pertinent confounds" (van Ijzendoorn et al., 2018b, p. 653).

Tre centrala anknytningsprinciper

Stockholms
universitet

4.2. The value of continuity of "good-enough" care

Expectations about safe haven availability stem from particular relationships and are not simply transferable. Extreme caution should therefore be exercised in disrupting children's attachment relationships.

Kontinuitet i tillräckligt god omsorg bör också beaktas vid:

❖ **Beslutsfattande kring ev. återförening med biologiska föräldrar**

❖ "Birth parents' right to their biological children should not automatically trump children's right to continuous, good-enough care"

❖ **Stödjande av interaktioner & relationer mellan barn och familjehemsföräldrar**

❖ Anknytnings-interventioner ökar familjehemsföräldrars lyhördhet (e.g., Dozier et al., 2008)

❖ **Beslutsfattande kring ev. transitioner mellan familjehem**

❖ Bör undvikas eftersom barn riskerar ännu en förlust av anknytningspersoner.

21

7

Rekommendationer kring användning av anknytningsbedömningar

Stockholms
universitet

EJ fullt konsensus bland forskare, men överens om att anknytningsinstrument har otillräckliga egenskaper som "stand-alone" instrument på individnivå

- ❖ Beror delvis på olika synsätt kring de psykometriska egenskaperna
 - ❖ Vissa menar att de inte ska användas ö.h.t. för beslut om ev. placering
 - ❖ Andra menar att de kan användas, men endast om:
 - ❖ de är en del av ett större utredningsbatteri där fokus ligger på faktiskt föräldrabeteende,
 - ❖ standardisering följs
 - ❖ de som utför observationer har tillräcklig utbildning
 - ❖ flera observationer genomförs
 - ❖ två personer kodar för interbedömar-reliabilitet
 - ❖ om inte "kategorierna" överbetonas
- ❖ **Not1** Professionella ska INTE hitta på egna sätt att observer anknytning och använda i rapporter
- ❖ **Not2** Det är oklart hur valida anknytningsinstrument är i affektivt laddade situationer så som barnavårdsutredningar och vårdnadsutredningar

22

Rekommendationer kring användning av anknytningsbedömningar

Stockholms
universitet

Anknytningsbedömningars huvudsakliga potential är för stödjande interventioner, då psykometriska problem kan anses mindre allvarliga i sådana kontexter

- ❖ Informera stödjande interventioner till föräldrar kring specifika föräldrabeteenden
- ❖ Stödja familjehemsföräldrar i att förstå och bemöta barnet, baserat på barnets presumtiva föräntningar på vuxnas responsivitet.

"However, we regard assessments of a caregiver's capacity to provide a safe haven for the child when alarmed as more valuable for targeting supportive interventions than is information about the child's attachment classification per se, especially when provision of more effective caregiving is the key concern."

23

Röster från förr

Stockholms
universitet

"The Strange situation procedure "soon became widely used, if not always wisely and well, and has quite overshadowed the findings of the research project that gave rise to it and on which its validity depended"

(Ainsworth & Bowlby, 1991).

24

8

New Directions for
Child and Adolescent Development

REVIEWOpen Access

Admissibility of attachment theory, research and assessments in
child custody decision-making? Yes and No!

Tommie Forslund✉Mårten Hammarlund, Pehr Granqvist

First published: 28 December 2021 | <https://doi.org/10.1002/cad.20447> | Citations: 1

Länk till artikeln (open access): <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1002/cad.20447>

25

Admissibility criteria for evidence in court?

Faigman och kollegor (2014, 2016) – “the scientific framework” (se också Neal et al., 2019)

❖ Framework science (& testimony/evidence)

❖ Generella principer från grupp-psykologisk forskning kan vara användbart som ett ramverk för beslutsfattande – även i frånvaro av diagnostiska instrument.

❖ Diagnostic science (& testimony/evidence)

❖ Individer ses som de facto exempel på en generell princip från grupp-baserad forskning

❖ Ytterligare kriterier, inklusive tillräckligt valida bedömningsinstrument.

❖ Admissibility criteria

❖ Relevance, helpfulness/added value, scientific validity, qualifications, and (no) unfair prejudice

❖ Med specifika kriterier att betänka för de två olika nivåerna

26

Admissibility criteria for evidence in court?
- Slutsatser

Anknytningsteori och forskning bör tillåtas för “framework evidence”

❖ Relevant för centrala frågor, kan vara hjälpsamt, och har hög validitet.

❖ Vissa begränsningar gällande experters kvalifikationer och risk att vilseleda beslutsfattande

❖ Mer forskning behövs kring olika anknytningsinterventioner och paradigms förmåga att höja föräldrabeteende till good-enough och avhjälpa behov av placeringar.

Anknytningsbedömningar bör inte tillåtas för “diagnostic science”, gällande
beslutsfattande om eventuell placering av barn

❖ Otillräcklig relevans och hjälpsamhet (40% av alla barn och vuxna kodus som otrygga)

❖ Otillräcklig validitet (oklart hur de bäst validerade instrumenten fung. i affektivt laddade situationer),

❖ Otillräckliga kvalifikationer hos experter (få är tränade i välvaliderade anknytningsinstrument)

❖ Risk för vilseledande av beslutsfattande (överskuggar annan information)

Slutsatserna i linje med konsensusyttrandet, men från ett annat perspektiv

27

Stockholms
universitet

Routledge
Taylor & Francis Group

Attachment
& Human Development

ISSN (Print) (Online) Journal homepage: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/01650254.2020.1811111>

Concepts travel faster than thought: an empirical study of the use of attachment classifications in child protection investigations

Mårten Hammarlund, Pehr Granqvist, Sara Elfvik, Caroline Andram & Tommie Forslund

28

Stockholms
universitet

Concepts travel faster than thought - Bakgrund

Pågående diskussioner indikerar prevalent, och i vissa fall olycklig användning av anknytningsteori, forskning och bedömningar i barnavårdsärenden

(Duschinsky, 2020; Forslund et al., 2021; Granqvist et al., 2016; van Ijzendoorn et al., 2018a, b)

- Empirisk forskning är dock knapphändig
 - Hur vanligt/frekvent är det att anknytningskategorier används i barnavårdsutredningar?
 - Vilka metoder används för anknytningsbedömningar/uppfattningar om anknytningskvalitet?
 - Hur tolkas information om anknytningskvalitet/anknytningskategorier?
- Metod, ett kort, digital frågeformulär med 6 delar
- Deltagare, ett nationellt representativt sampel av professionella inom socialtjänsten (n = 191)
 - Arbetslivserfarenhet: M = 6.2 år (97% hade gjort senaste utredning inom det senaste året)
 - Spridning över Sverige: 19 av 21 regioner, och 94 av 290 kommuner

29

Stockholms
universitet

Concepts travel faster than thought - Results

Hur vanligt är det att skapa sig en uppfattning om anknytningskvalitet?

Table 1. The proportion of the respondents who form an opinion about attachment quality in child protection investigations.

Group assessed	Distribution of respondents across response options (%)				
	In all of the investigations	In most of the investigations	In about half of the investigations	In a small share of the investigations	In none of the investigations
Children <1 year	44.5	40.5	3.5	10.0	1.5
Children 1–12 years	28.0	49.5	13.5	7.0	2.0
Children 13–18 years	19.5	37.5	15.5	23.0	4.5
Parents	3.0	23.5	21.5	43.5	8.5

N = 174–191. The number of respondents varies across age-groups since those who did not investigate a particular group have been excluded from its distribution.

30

Vilka metoder används för att skapa sig en uppfattning om anknytningskvalitet?

Table 2. The procedures used by the respondents to form an opinion about child attachment quality in child protection investigations.

Procedures	Distribution of respondents across response options (%)			
	Always	Often	Seldom	Never
Observations of parent-child interaction	49.0	44.5	5.5	1.0
Observations of child alone when interacting with respondent	35.5	53.0	10.0	1.5
Interviews with parent and child together	20.5	69.0	10.0	0.5
Interviews with child alone (if verbal)	52.5	47.5	0	0
Assessment instruments	3.0	16.0	16.0	65.0
Gathering of information from other occupational groups	42.5	57.0	0	0.5
Gathering of information from previous child-protection investigations	55.0	35.5	9.5	0
Other procedures	5.0	29.0	33.0	33.0

N = 187. Respondents who stated they never form an opinion about child attachment quality are excluded from the distribution.

Vilka syften finns med att skapa sig en uppfattning om anknytningskvalitet?

Table 3. The respondents' perceptions of the purpose of forming an opinion about child attachment quality.

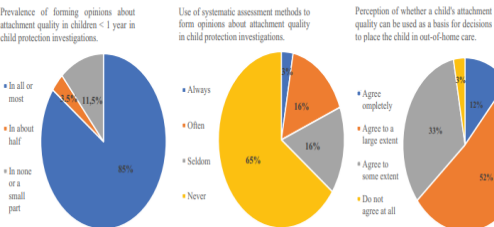
Perceived purpose: child attachment quality provides information ...	Distribution of respondents across response options (%)			
	Agree completely	Agree to a large extent	Agree to some extent	Do not agree at all
... about the quality of care hitherto received by the child.	15.5	73.5	10.5	0.5
... about the child's future development, if the current situation remains unaltered.	15.5	75.5	8.5	0.5
... about the child's current level of well-being.	8.0	70.5	20.5	1.0
... about the parents' current caregiving capacity.	8.5	71.5	19.5	0.5
... that can inform supportive interventions in the family.	27.0	66.5	6.0	0.5
... that can be used as a basis for decisions to place the child in out-of-home care.	12.0	52.0	33.0	3.0
... that can be used as a basis for decisions to let the child remain in the birth parents' care.	10.0	56.5	31.0	2.5

N = 187. Respondents who stated they never form an opinion about child attachment quality are excluded from the distribution.

Concepts travel faster than thought
- Sammanfattning av centrala resultat

Figure 1. The respondents' (N = 191) general opinions about attachment classifications.

Sammanfattning

- ❖ Det tycks finnas ett substantiellt gap mellan forskare och praktiker, vilket antagligen har olika orsaker men delvis beror på svårigheter att överföra (grupp)psykologisk forskning och metoder till tillämpade kontexter och arbete med enskilda individer (G2i inferences).
- ❖ Vi efterlyser samskapad forskning kring konstruktiv användning av anknytnings teori.
- ❖ Vi råder också anknytningsforskare att vara mer medvetna och aktiva i spridning av kunskap, och att investera i ansatser att utveckla anknytningsinformerade bedömningar som bättre passer de behov som finns inom socialt arbete och barnavårdsutredningar (cf. Cyr et al., 2020; Madigan et al., 2021).
- ❖ *"Finally, we cry out for better structural conditions for the many CP workers called upon to carry out one of society's most important tasks."*

34

Anknytningsinterventioner, föräldrabetende, & barns anknytning

Observation och kodning av atypiska föräldrabetenden av relevans för utveckling av desorganiserad anknytning hos barn – AMBIANCE-Brief

- 2-dagars träning, inkl. reliabilitetsprocess, för observation och kodning av atypiska föräldrabetenden av vikt för desorganiserad anknytning hos barn
 - 46 socialarbetare i Kanada genomgick träning och reliabilitetsprocess
 - 89% klarade testet, 100% rekommenderade träning till kollegor, & 85% upplevde att instrumentet är användbart i praktiskt arbete

Feasibility of training service providers on the AMBIANCE-Brief measure for use in community settings

Sheri Madigan, Rachel Ehrich, Nicole Racine, Catherine Borland-Kerr, Jessica E. Cooke, Chloe Devereux, André R. Plamondon, George M. Tarabulsky, Chantal Cyr, John D. Haltigan, Yvonne Bohr, Elsa Brontman, Karen Lyons-Ruth. — See fewer authors >

First published: 10 December 2020 | <https://doi.org/10.1002/imhj.21898>

35

Anknytningsinterventioner, föräldrabetende, & barns anknytning

Utredning OCH Intervention kring "capacity to change"

- Cyr och kollegor (2020): RCT-studie där vanvårdande föräldrar och deras barn (0-6 år) randomiserades till två olika grupper v.g. utredning av föräldraförmåga, i komb. med intervention (anknytningsintervention eller psyko-educativt program)
 - Gruppen med anknytningsintervention uppvisade högst förbättring i föräldrabetende vid uppföljning, och utredarnas slutsatser kring föräldrarnas förändringspotential var associerade med domstolarnas beslut om ev. placering, nya rapporter om vanvård, och placeringar ett år senare.

An Attachment-Based Parental Capacity Assessment to Orient Decision-Making in Child Protection Cases: A Randomized Control Trial

Chantal Cyr^{1,2,3}, Karine Dubois-Comtois^{4,5}, Daniel Paquette^{6,8}, Leonor Lopez⁷, and Marc Blais¹

36

6. Future research

No doubt, there are areas for future research that can most readily be identified by practitioners in this area. As a community, we are eager to engage in dialogue with practitioners, and we look for opportunities for collaborative, co-constructed research initiatives. For our part, we perceive particular need for collaborative research in the following areas. The collaborative research that we envision here can ideally help to close the research-practice gap and build infrastructures to support accurate knowledge transfer (Nicolini et al., 2012).

Föräldraskap hos Föräldrar med Kognitiva Svårigheter

www.regionuppsala.se/suf

SUF: Samverkan – Utveckling – Föräldraskap

Lokala SUF-grupper i Uppsala län

Om SUF-KC →
Ta reda på mer om SUF-Kunskapscentrum

Föräldraskap →
Om att vara förälder och ha kognitiva svårigheter

Kunskapsbank -Material →
Läs om forskning och om SUF:s utvecklingsarbete

Beskrivningar och tillämpligt för utskrift samt film

Kontakta oss
Kontakta oss →
Om webbplatsen →
suf@regionuppsala.se →

Följ oss på sociala medier
SUF på Facebook →

Prenumerera på SUF-KC:s nyhetsbrev →

Utbildning och evenemang →

<https://regionuppsala.se/suf-kunskapscentrum/>

Kunskapsläget om Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter?

- **Otillräcklig kunskap om föräldraskap**
 - Kunskapsluckor har uppmärksammats gällande föräldrar med olika slags kognitiva svårigheter, så som IF och ADHD, och gör det svårare för professionella att hjälpa dessa föräldrar och deras barn (Bruno, 2012; Hirvikoski et al., 2017; Starke, 2005; Janeslätt & Roshanay, 2015).
- **Otillräcklig kunskap om föräldrastödsmetoder**
 - Det saknas evidensbaserade föräldrastödsinterventioner för föräldrar med kognitiva svårigheter, som kan ha svårt att tillgodogöra sig metoder utformade för föräldrar i allmänhet, och det har uppmärksammats att föräldrar med kognitiva svårigheter inte får det stöd de behöver (e.g., Hirvikoski et al., 2017; Janeslätt et al., 2019)

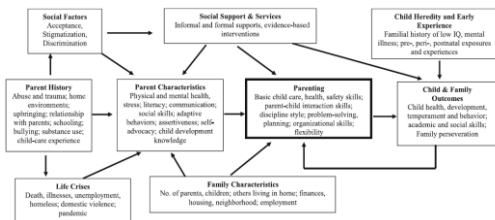
Föräldraskap & kognitiva svårigheter

- Föräldrar med IF och deras barn utgör en gemensam högriskgrupp!**
- Föräldrarna:** risk för sänkt föräldraförmåga och behöver oftare än andra stöd (Wade et al., 2008)
- Barnen:** risk för utvecklingsförseningar och beteendeproblem (e.g., McConnell et al., 2003)
- Familjerna:** risk för placeringar av barnen (30-60% för IF; Tøssebro et al., 2017).
- Omsorgssvikt den vanligaste orsaken till placeringar (Azar et al., 2012; Pecora et al., 2014)
 - Oro kring föräldrars lyhördhet & barns anknytning också vanligt (Alexius & Hollander, 2014)
- OBS:** Heterogenitet påtaglig (se Lex. Collings & Llewellyn, 2012)
- Kunskapsläget om dessa familjer är dock otillräckligt** (Starke, 2005, 2007)
1. Föräldrabeteende inom olika viktiga områden?
 2. Barns utveckling inom olika centrala områden?
 3. Associationen mellan föräldrabeteende & barns utveckling?
 4. Faktorer som påverkar föräldraförmåga, barns utveckling, och deras associationer?

Försvårar möjligheten att ge adekvat stöd! (se Lex. Bruno, 2012)

Föräldraskap & IF

Feldmans kontextuella/interaktionella modell över IF och föräldraskap

Feldman, 2002; Feldman & Aunos, 2020

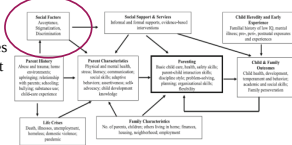
Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter - Viktiga påverkansfaktorer

Sociala faktorer – acceptans, stigma och diskriminering

- Fortf. negativa attityder till sexualitet och föräldraskap; lärare/föräldrar positiva till sterilisering & fördomar bland professionella (Aunos och Feldman, 2002; Höglund et al., 2013)
- Föräldrar med IF behandlas hårdare än andra föräldrar i barnavårdsutredningar (Alexius & Hollander, 2014; Booth et al., 2005)
- Barn till föräldrar med IF upplever stigma som ev. kan påverka relationen (Perkins et al., 2002)
- Social exkludering och mobbing p.g.a. egen eller förälders IF (Booth & Booth, 1998; Faureholm et al., 2010)

Not. Personer med IF ansågs förr inte som fullvärdiga medborgare och utsattes för tvångssterilisering & förnekades rätt till föräldraskap (Murphy & Feldman, 2002).

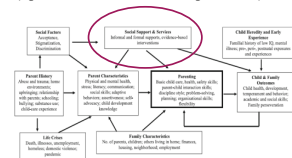
- Tvångssteriliseringar, ett brott mot mänskligheten, förekom i Sverige fram till 1970-talet (SOU, 2000).

Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter - Viktiga påverkansfaktorer

Socialt stöd – informellt nätverk

- Socialt stöd är viktigt för föräldrabeteende (e.g., värme, negativitet, engagemang) hos föräldrar med kognitiva svårigheter (Wade et al., 2011, 2015)
- Föräldrar med IF med stort socialt nätverk upplevde mindre barnrelaterad föräldrastress (Meppelder et al., 2015)
- Dock, ofta svåra relationer med egna föräldrar, partner, och begränsat socialt nätverk = risk för begränsat socialt stöd (e.g., Hindmarsh et al., 2015; Lindberg et al., 2016)

Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter - Viktiga påverkansfaktorer

Ärftlighet hos barn, & pre och perinatale faktorer

- Förhöjd ärftlig risk för t.ex. låg IK och ADHD (e.g., Collings & Llewellyn, 2012; Hindmarsh et al., 2017; Hirvikoski et al., 2017; McConnell et al., 2003)
 - Not. föräldrastress är vanligen högre hos föräldrar till barn med funktionsvariationer (Meppelder et al., 2015)
- Vanligare med tonårsgraviditeter, allvarliga komplikationer, att barnen föds för tidigt, har lägre vikt vid födseln, att mödrarna behöver akutsjukvård efter förlossning, samt dödsfall (Brown et al., 2021, 2022; Höglund et al., 2012; Mitra et al., 2021; Wickström et al., 2017)

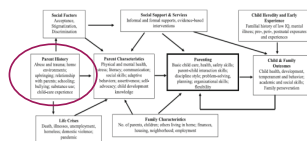

Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter - Viktiga påverkansfaktorer

Föräldrarnas egna uppväxt

- Ofta svåra uppväxter med egna föräldrar och tidig utsatthet,
- svårigheter med egen skolgång,
- svårigheter med kamratrelationer och utsatthet för mobbning,
- samt erfarenheter av trauman och övergrepp

(Collings & Llewellyn, 2012; Granqvist et al., 2014)

Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter - Viktiga påverkansfaktorer

Livskriser

- Erfarenheter av trauman och övergrepp t.ex. vanliga både under uppväxten och i vuxenlivet
 - Utsatthet för våld i nära relationer tycks t.ex. vara mycket vanlig! (HANDU, 2007; McGaw et al., 2007; Granqvist et al., 2014)
- Erfarenhet av trauma och övergrepp hos föräldrar med IF bättre än deras IK på att förutsäga vilka familjer som registrerades av sociala myndigheter v.g. oro för föräldraförmåga (McGaw et al., 2010)

Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter - Viktiga påverkansfaktorer

Familjefaktorer

- Ofta ensamstående,
- svårigheter med förvärvsarbete,
- fattiga, och
- boende i utsatta områden

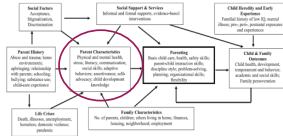
(e.g., Collings et al., 2012; Feldman & Aunos, 2020; Hindmarsh et al., 2017; Wickström et al., 2017)

Föräldraskap & Kognitiva Svårigheter
- Viktiga påverkansfaktorer

Föräldrafaktorer – utöver kognitiva svårigheter

- Kraftigt förhöjd risk för psykisk ohälsa, så som bipolära och depressiva syndrom samt ångestsyndrom (Karlsson, 2019; McGaw et al., 2007; se också HANDU, 2007)
- Mental ohälsa hos föräldrar med IF = risk för svårigheter med föräldrabetende (Wade et al., 2015)
- Mental ohälsa hos föräldrar med IF = riskfaktor v.g. inlärning och tillägnande av interventioner/stöd (e.g., Feldman, 1997; McGaw et al., 2007)

Egen forskning – IF och föräldraskap Projekt 1
Deltagare & Metod

Mödrar med mild IF, lyhördhet mot barns signaler, deras barns anknytning, och påverkansfaktorer: En matchad jämförelsestudie

Deltagare IF-grupp

- 26 mödrar med (diagnosticerad) mild IF
- Hemmaboende (minst 50%) barn 5-8 år gamla
- "Tillräckligt god" svenska
- Ej ASD

Deltagare JMF-grupp

- 26 mödrar och barn matchade för;
 - Boendeområde, Mödrars inkomst, Barns ålder och kön

Genomförande – Två träffar (inom ca två veckor)

- (1) Hembesök: intervju för mödrars egna erfarenheter av vanvård, trauma, & övergrepp
- (2) Labbesök: Mödrars lyhördhet, barns anknytning, barns och mödrars IK

Artikel 1

Attachment & Human Development

Publication details, including instructions for authors and subscription information:
<http://www.tandfonline.com/loi/rahd20>

Mothers with intellectual disability,
their experiences of maltreatment,
and their children's attachment
representations: a small-group matched
comparison study

Pehr Granqvist^a, Tommie Forslund^b, Mari Fransson^b, Lydia Springer^c & Lene Lindberg^d

Resultat – Barns Anknytning

Table 2. Attachment distribution among children with Intellectually Disabled (ID) mothers and mothers from the matched comparison (Comp) group.

	Secure	Avoidant	Resistant	Disorganized	Total
ID group	8 (35%)	7 (30%)	4 (17%)	4 (17%)	23 (100%)
Comp group	13 (52%)	8 (32%)	1 (4%)	3 (12%)	25 (100%)

Note: $\chi^2(3) = 3.12, p = .37$.

Table 3. Differences on continuous child attachment variables between children in the Maternal Intellectual Disability (ID; $n = 23$) and comparison (Comp; $n = 25$) groups plus results from t tests and effect sizes (d s) of differences in means.

	ID group		Comp group		t	d
	M	SD	M	SD		
Child attachment security	4.60	1.85	5.55	1.71	1.86+	-.53
Disorganization	.48	.79	.28	.68	<1	.27

Note: + $p < .10$; two-tailed.

Resultat - Mödrars Erfarenheter av Trauma

Table 4. Prevalence and means on maternal abuse/maltreatment/trauma for mothers in the Maternal Intellectual Disability (ID; $n = 23$) and comparison (Comp; $n = 25$) groups, and results from significance tests of differences in proportions and means plus effect sizes.

	ID group		χ^2^a	$Cont. r^b$	ID group		Comp group		t	d
	f (%)	f (%)			M (SD)	M (SD)	M (SD)	M (SD)		
ATM – attachment figures	17 (73)	8 (31)	8.43**	.55	1.31 (1.22)	.58 (1.06)	2.30*	.63		
ATM – others	18 (76)	8 (31)	10.33**	.60	1.58 (1.36)	.46 (.95)	3.43***	.98		
Total ATM ^c	21 (91)	8 (31)	17.62***	.73	2.88 (1.95)	1.04 (1.77)	3.57***	1.00		

Note: * $p < .05$; ** $p < .01$; *** $p < .001$; two-tailed.

^a Fisher exact = .000, .005, and .002 for Total ATM, ATM by attachment figures, and by others; ^b Contingency coefficient;

^c Abuse, Trauma, and Maltreatment.

Resultat - Mödrars Trauma & Barns Anknytning

Table 5. Pearson product moment correlations between maternal abuse/trauma/maltreatment and child continuous attachment security and disorganization in the Maternal Intellectual Disability Group (ID; $n = 23$) and comparison group (Comp; $n = 25$) plus differences in correlations across the two study groups according to Fisher Z tests.

Maternal abuse/ trauma/maltreatment (ATM)	ID group		Comp group	
	Security	Disorganization	Security	Disorganization
ATM – attachment figures	-.38 + (a)	.53**a	.14(b)	-.13b
ATM – others	-.30	.39+	.04	-.02
Total ATM	-.45*(a)	.62**a	.08(b)	-.05b

Note: Corresponding correlations with different subscripts across study groups differ significantly according to Fisher Z tests (marginally significant differences are placed in parentheses).

+ $p < .10$; * $p < .05$; ** $p < .01$; two-tailed.

Artikel 2

JARID

Journal of Applied Research in Intellectual Disabilities 2016

WILEY

Published for the British Society of Learning Disabilities

SPECIAL ISSUE

Maternal Sensitivity in Mothers with Mild Intellectual Disabilities is Related to Experiences of Maltreatment and Predictive of Child Attachment: A Matched-Comparison Study

Lenie Lindberg^a, Mari Fransson^b, Torbjörn Forslund^c, Lydia Springer^d and Petter Granqvist^e

^aDepartment of Public Health Sciences, Karolinska Institutet, Stockholm, Sweden; ^bDepartment of Psychology, Uppsala University, Uppsala, Sweden; ^cSUF Research Center, Uppsala County Council, Uppsala, Sweden; ^dDepartment of Psychology, Stockholm University, Stockholm, Sweden

Resultat - Lyhördhet

Table 1 Group comparisons on maternal sensitivity

Maternal sensitivity	Intellectual disabilities group	Comparison group	
	M (SD)	M (SD)	d
Total sensitivity	4.33 (0.83)	5.61 (0.61)	1.78
Free play with toys	4.27 (0.70)	5.68 (0.75)	1.95
Free play without toys	4.68 (1.21)	5.68 (0.63)	1.09
Cooperation on etch-a-sketch	4.14 (1.17)	5.60 (0.91)	1.40
Competing attention	4.22 (1.23)	5.48 (1.16)	1.05

Resultat - Lyhördhet, Påverkansfaktorer, & Barns Anknytning

Table 2 Pearson correlations for maternal sensitivity in relation to contextual factors and child development variables

	Maternal sensitivity	
	Intellectual disabilities (n = 23)	Comparison (n = 25)
Contextual factors		
Living with a partner	0.16	0.40*
Social support	0.14	0.44*
ATM	-0.43*	-0.27
Child development		
Intelligence	0.26	0.41*
Attachment security	0.09	0.16
Disorganization	-0.40+	-0.20

*P < 0.05; +P < 0.10.

Artikel 3

Volume 126, Issue 4

July 2021

RESEARCH ARTICLE | JUNE 23 2021

Mothers With Mild Levels of Intellectual Disability: Emotion-
Interpretation, Traumatization, and Child Attachment
Representations

Mårten Hammarlund ; Pehr Granqvist; Tommie Forslund

Am J Intellect Dev Disabil (2021) 126(4): 341–356.

<https://doi.org/10.1352/1944-7558-126.4.341> Article History

Artikel 3

Identifikation av emotioner i ansiktsuttryck, barns anknytning, och trauma

Huvudresultat

- Mödrar med IF var INTE mindre korrekta i att identifiera positiva och negativa ansiktsuttryck hos spädbarn
- En del mödrar med IF uppvisade dock en förvrängning (jmf. "bias") i sina fel-svar, så att de felattributionerade skam till spädbarnens ansiktsuttryck.
- Mödrar som felattributionerade skam hade i större utsträckning varit med om trauma
- Barn vars mödrar felattributionerade skam var oftare otrygga och desorganiserade

Artikel 4

Behavior Problems among Children of Mothers with
Mild Intellectual Disability: The Role of Maternal
Sensitivity, Trauma History, and Intelligence

by Tommie Forslund^{1,2,*} Lene Lindberg^{3,4} and Pehr Granqvist¹

¹ Department of Psychology, Stockholm University, 114 19 Stockholm, Sweden

² SUF Resource Center, Region Uppsala, 750 26 Uppsala, Sweden

Artikel 4

Beteendeproblem hos barn till mödrar med IF

Huvudresultat

- Barn till mödrar med IF skattades högre i beteendeproblem, totalt och för psykosomatiska problem, hyperaktivitet och ilska.
- Låg lyhördhet hos mammor med IF predicerade beteendeproblem hos deras barn, framförallt ilska. På samma sätt "skyddade" hög lyhördhet mot beteendeproblem
- Utsatthet för trauma hos mödrar med IF var en riskfaktor för beteendeproblem hos deras barn.

Artikel 5?

Kvalitativ analys av traumatiska erfarenheter hos mödrar med IF

- Tematisk djupanalys av 8 traumaintervjuer med mammor med IF, fyra där deras barn kodats som trygga & 4 där barnen kodats som desorganiserade

Huvudresultat

Tabell 1. Teman och underteman

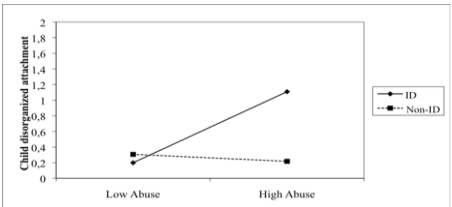
1. Känslomässigt deltagande i intervjun	3.2 Aktivitet
1.1 Öppenhet	4. Traumatisk närvaro i medvetandet
1.2 Känslomässig förmedling	4.1 Triggers
1.3 Färdiga att ta plats	4.2 Färdigskande av trauma
2. Stöd	4.3 Dätid och nutid
2.1 Stöd från anknytningspersoner	5. Återgången av sin berättelse
2.2 Stöd från samhället	5.1 Kollektivet
2.3 Färdiga att söka och ta emot stöd	5.2 Det oförklarade
3. Återgången i krisituationer	5.3 Stålkänsla
3.1 Passivitet	5.4 Beskyddande och gränser

"Mödrarna i D-gruppen har i större omfattning växt upp med släktingar eller i fosterfamilj snarare än med sina biologiska föräldrar. Ingen av dem har vuxit upp med en mor under hela uppväxten. De har genomgått konflikfyllda relationer till sina närmsta anknytningspersoner."

(Stort tack till Mathias Westin, och Anna Blomkvist, för arbete med den tematiska analysen)

Projektets resultat

- I enlighet med stress-sårbarhetsmodellen?

Interaction between Maternal Abuse (Low, -1 SD; High, +1 SD) and Maternal Intellectual Disability (ID) Status (ID, Non-ID) on Child Disorganized (D) Attachment (0 = No D classification, 1 = Secondary D Classification, 2 = Primary D Classification), $NF(1, 44) = 5.26, \beta = -.44, p < .05$.

IF och föräldraskap projekt 2 - Anknätningsrepresentationer och mentalisering hos mödrar med IF eller ADHD

Deltagare: 40 mammor med IF och 60 mammor med ADHD

Metod: En träff, om ca 3 timmar, inkl. raster och fika, med intervjuetod och frågeformulär.

- Exempel på vad vi undersöker
- Familjesituation/psykosocial risk
- Anknätningsrepresentationer (Adult attachment interview)
- Parental reflective functioning/mentalisering (PRFQ)
- Psykisk hälsa (depression, ångest)
- Erfarenheter av trauma och övergrepp (frågeformulär)
- Föräldrastress (SPSI)

Artikel 1, i förberedelse (Hammarlund, Breitholtz, Granqvist, & Forslund)

- Hög rapportering om egna erfarenheter av försummelse och övergrepp hos både mödrar med IF och mödrar med ADHD
- Mödrarna med IF hade signifikant lägre mentalisering (prementalizing) än mödrar med ADHD
- Regressionsanalys fann att variationer i mentalisering predicerades av (1) diagnos, (2) psykosocial risk (index) och (3) erfarenheter av försummelse och övergrepp

Föräldrar med IF, utsatthet för trauma och föräldraskap: - En systematisk kunskapsöversikt

Open access | Review article | First published online September 5, 2022

Experiences of Interpersonal Trauma Among Parents With Intellectual Disabilities: A Systematic Review

Mårten Hammarlund Pehr Granqvist and Tommie Forslund [View all authors and affiliations](#)

OnlineFirst | <https://doi.org/10.1177/1548380221119237>

Föräldrar med IF, utsatthet för trauma och föräldraskap: - En systematisk kunskapsöversikt

Hur stor är utsattheten för övergrepp och trauma hos föräldrar med IF? Hänger utsatthet hos föräldrarna samman med föräldraskap och barns utveckling?

Metod: Systematisk kunskapsöversikt (PRISMA-riktlinjer), $n = 20$ studier

Huvudresultat

- En majoritet av föräldrar med IF hade varit utsatta för försummelse/övergrepp (59.6%)
 - Not. Ännu högre frekvens i studier som använt rigorösa mätmetoder
- Utsatthet hängde samman med faktorer av rel. för föräldraskap, så som psykisk ohälsa
- Ytterst få studier hade undersökt kopplingar mellan utsatthet hos föräldrarna och deras barns utveckling, och resultaten var motsägelsefulla.

57

Föräldrar med IF och Covid-19-pandemin

ORIGINAL ARTICLE | Open Access

Parents with intellectual disability reporting on factors affecting their caregiving in the wake of the COVID-19 pandemic: A qualitative study

Tommie Forslund Stina Fernqvist, Helena Tegler

First published: 05 August 2022 | <https://doi.org/10.1111/jar.13026>

58

Föräldrar med IF och Covid-19-pandemin

Föräldrars livssituation och erfarenheter av vårdinsatser under COVID-19-pandemin

- **Syfte:** Undersöka effekter av pandemin på föräldrar med IF och deras barn
- **Metod:** Individuella intervjuer med föräldrar med IF, kring effekter på (1) dem själva, (2) deras barn, och (3) föräldraskap och hur de hade det tillsammans med sina barn
- **Deltagare:** 10 föräldrar med mild IF, flertalet av vilka även uppgav psykisk ohälsa, samt att deras barn hade diagnos kring kognitiva svårigheter eller utreddes för detta.

Resultat

- **Huvudtema:** Ökade krav i föräldraskapet och minskade resurser för coping resulterade i ansträngda förälder förälder-barn relationer.
- **Påverkansfaktorer**
 - Otillräcklig tillgång till anpassad information om pandemin
 - Minskat socialt stöd
 - Minskat professionellt stöd
 - Skolrelaterade förändringar

Vad göra kring trauma och psykisk ohälsa?

Förebyggande arbete centralt: Hur kan vi minska risken att personer med kognitiva svårigheter utsätts för trauman och utvecklar psykisk ohälsa?

- Se t.ex. det gruppbaserade våldsförebyggande programmet VIP – Viktig Intressant person, som utvecklats speciellt för personer med IF.
 - <https://www.eskilstuna.se/omsorg-och-stod/funktionsnedsattning/vuxna/utbildning-och-forhallningssatt-inom-funktionshinderområdet/vip-programmet.html>

Viktigt att våra och kunna fråga: Hur kan vi bli bättre på att fråga personer med kognitiva svårigheter om traumatiska erfarenheter?

- Se material med bild-stöd, för att underlätta samtal om våldsutsatthet.
 - <https://www.vgregion.se/ov/dar/fardigt-material/samtal-om-vald/>

Viktigt att bereda möjlighet för personer med kognitiva svårigheter att bearbeta traumatiska erfarenheter: hur kan vi bli bättre på detta?

- Kuratorer och psykologer med dubbelkompetens: kunskap om kognitiva svårigheter och behandling av trauma/psykisk ohälsa?

Vad göra?

Bryt social isolering och arbeta preventivt – inte intervensera först vid kris

- Caféverksamhet för föräldrar med kognitiva svårigheter och deras barn, samt barngrupper (kan kombineras)

Fånga upp tidigt och håll kontakt – kan öka sannolikhet att acceptera stöd

- Socialtjänsten upplevs mindre sannolikt som "färlig"

Kognitivt och kommunikativt stöd – underlätta kontakt och förståelse

- Bildstöd, hjälpmedel & anpassningar för förståelse och uttrycksförmåga

Anpassade föräldrastödsinterventioner – ha något att erbjuda

- T.ex. för informerat val & förb. inför föräldraskap, samt föräldrastöd.

Relevanta kunskapsstöd för professionella

- "En förälder blir till", "Förstå familjen", "Vänta och föda barn". "Ibland är det svårt... kognitiva svårigheter och föräldraskap"

Samverka – med familjernas behov i fokus

- Dessa familjer har ofta komplexa behov, och insatser behöver ofta samordnas och koordineras mellan olika verksamheter

71

Ledord: Samverkan är viktigt och behöver stärkas

- "Föräldraskap är – och behöver definieras som – ett eftersatt område som ingen samhällsaktör har eller tar fullt ansvar för. Samordningen mellan huvudmän (som landsting, kommun och myndigheter) brister. Familjer hänvisas runt mellan instanser, "faller emellan" – och får inte den hjälp de behöver"
- Kommun, vård och omsorg måste bli bättre på att undersöka och identifiera svårigheter och hjälpbehov. En tydligt avtalad ansvarsfördelning och upprättande av långsiktiga samverkansformer mellan samhällsaktörer och huvudmän är en förutsättning för utvecklande, implementering och fortlevande av hållbara, effektiva insatser...

(Synpunkter från kliniker om (1) förståelse för föräldraskap och ADHD samt tillgång till stöd i föräldraskap, och (2) hur stöd kan och behöver utformas; Hirvikoski et al., 2017)

Tack för er uppmärksamhet!

tommie.forslund@psychology.su.se
